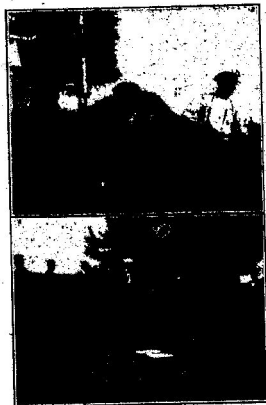

Nauji archeologiniai atradimai.

Rugpjūčio m. viesėjo pas mus Kaune vokiečių archeologas dr. Engelis. Su juo mūsų archeologas prof. Volteris padarė kai kurių vietų archeologinius tyrinėjimus. Pirmoje eilėje prof. Volteris, Kauno muziejaus konservatorius, su dr. Engeliu buvo nuvykęs į Rumšiškių apylinkes. Ten Dovanonių kaime, ant aukšto Nemuno kranto, ekspedicija aptiko senų pilkapių. Jų visa eilė išmėtyta Nemuno

Dovanonių pilkapių tyrinėjimas. Viršuje — mūsų jaunas archeologas J. Puzinas matuoja pilkapį. Apačioje grupė ekskursininkų su prof. Volteriu.

krante, netoli viens kito. Pilkapius kasinėjant rasta juose geležinių pištutuvų, degėsių likučių ir įvairaus didumo įvairių titnaginių skeveldrų.

Prof. Volterio ir dr. Engelio tvirtinimu, atkasti pilkapiai Dovainonyse yra supilti prieš 1200—1500 m. Juos greičiausiai bus supylę jau lietuviai, gal net žemaičiai, kurie tais laikais daug toliau į rytus gyvenę. Tyrimo darbas buvo vykdomas atsargiai. Akylūs tyrinėtojai, kasdami pilkapių žemę sluoksniais, užtikio ir žmonių pėdų, įmintų prieš 1500 metų.

Baigus darbus I Dovainonyse ir dr. Engeliui išvykus Karaliaučiu, prof. Volteris kasinėjo greitimam sodžiu — II Dovainonyse. Ten pavyko rasti daug senienų. Rasta IV—VI amžiaus po Kristaus

gimimo bronzinių papuošalų, geležinių kirvių, apyrankių ir įvairių moteriškų žalvarinių smulkių papuošalų. Charakteringi rasti tenai moliniai varpsčiai, kurie visai gerai išlikę. Varpsčiai pavadodavą mūsų dienų ratelius ir jais mūsų lietuvaitės gamindavo siūlus. Jie išraižyti lietuviško stiliaus ornamentais.

Baigęs kasinėjimus Dovainonyse prof. Volteris pradėjo ieškoti Nemune Marienverderio, kitaip tariant — Marijos salos ir Dievo salos — vok. Gottesverder, kuriose kryžiuočiai buvo pasistatę pilis ir jas vokiškai pavadinę.

Iš karto buvo manyta, kad esanti Nemune sala tarp Pažaislio vienuolyno ir Rumšiškės miestelio ir busianti Marijos, arba, kaip vokiečių kronikose pažymėta — Marienverderio sala. Nors netoli tos salos ir rasta įvairių senienų iš XI—XII amž., nei prieš karą pačioje saloje irgi rasta bronzinių daiktų, bet galutinai nepavyko nustatyti, ar iš tikrųjų tai Marijos sala.

Rugsėjo m. 2 d. prof. Volterio vadovaujamoji ekspedicija buvo nuvykusi prie Nevėžio įtakos į Nemuną, kur, pagal vok. „Scriptores Rerum Prussicarum“ kronikas turėjo būti ši sala ties Silėnų kaimu. Vietą prof. Valteriui pavyko surasti. Ją vietiniai gyventojai vadina Senkaune, arba Senkaunviete. Joje jau atkasti pilies pamatai ir išimtos nepaprasto didumo plytos. Tai neabejotinai kryžiuočių laikais XII—XIV amž. pastatytos pilies liekanos. Tai liudija ir vietos žmonių padavimai. Ten nuo senų senovės žmonės randa senovės pinigų, ginklų ir kitokių dalykų. Padarius daugiau kasinėjimų gal ir pavyks tikrai įrodyti, kad toje vietoje buvo Dievo ir Marijos salos. J. Z. - k a s.